

Leraar heeft liever cursus dan meer loon

Grote steden moeten docenten niet meer geld bieden maar professionele ontwikkeling, zegt **Frank van Oort**, hoogleraar regionale economie.

Nationaal en regionaal beleidsmakend Nederland raakt er steeds meer van doordrongen dat krachtige steden de aanjager zijn van economische dynamiek, innovatie en een vergroting van het verdienvermogen.

De voornaamste aandrijver van dit stedelijke vliegwiel is de arbeidsmarkt. De vraag naar en het aanbod van talent zijn bepalend voor de verdere economische ontwikkeling van de Nederlandse stedelijke economie, met name in de Randstad.

Goed opgeleide werknemers zijn nodig, zeker nu veranderingen in de economie zulke grote maatschappelijke gevolgen hebben. Een aansprekende auteur als de Amerikaanse econoom Jeremy Rifkin en ook iemand als de Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb hebben laten zien welke kansen stedelijke economieën hebben om zich duurzaam en innovatief te ontwikkelen. Zo wordt veel gespeculeerd op bio-based energie, circulaire en recycle-economie, het netwerk van apparaten (*internet of things*-distributie), slimme mobiliteit, waardecreatie door beleving en service, en nieuwe productie door 3D-printing.

Werkgelegenheid verandert of staat op de tocht door automatisering. Initiatieven voor vernieuwing komen steeds meer tot stand door zelforganisatie van bedrijven en consumenten. Het hiervoor benodigde menselijke kapitaal vergt lokaal goede opleidingen, met gemotiveerde docenten en curricula die inspelen

op de toekomstige vraag naar beroepen. Het is daarom verontrustend dat het CPB recentelijk naar buiten bracht dat randstedelijke loonstijgingen van onderwijzers maar weinig effect hebben op het structureel aantrekken of behouden van deze belangrijke beroepsgroep in de regio. Wat is er meer nodig om onderwijzers te binden aan de Randstad, het economische vliegwiel van het land?

Opportuin

Hogere lonen kunnen in de Randstad opportuin zijn vanwege hogere woningprijzen daar en de aanwezigheid van meer en gevarieerdere hoogwaardige voorzieningen als theaters, orkesten, musea en horeca – zaken die hogeropgeleiden doorgaans waarderen.

Maar blijkbaar is geld niet alles voor de lokale invulling van hoger en middelbaar opgeleide dienstverleners. Natuurlijk zijn beheersbare, veilige en stressbestendige werkomstandigheden voor docenten en dienstverleners noodzakelijk. Dat zijn klassieke factoren die overheden moeten faciliteren – je krijgt er last van als dit niet op orde is. Het komt momenteel blijkbaar onvoldoende tot stand. Het lukt in elk geval niet vanzelf met de veelgeprezen zelforganisatie.

Maar er is meer nodig, meer nog dan die basisvoorwaarden en hogere lonen. Opvallend is dat volgens dezelfde CPB-studie investeringen in vaardigheden van leraren wel substantieel zijn toegenomen – een voorwaarde voor de hogere (te) ontvangen lonen.

Leraren zijn leergierig en willen hun vergrote vaardigheden het liefst toepassen in dynamische nieuwe markten, met ook gefocuste en leergierige studenten en leerlingen. Dat zal voor een groot deel ook en juist in de Randstad moeten gebeuren. Het is dus vooral een belangrijke opgave voor scholen en kennisinstellingen om in samenwerking met het bedrijfsleven goede onderwijscurricula te ontwerpen die aansluiten bij de ambities van zowel leraren, scholieren, studenten als de stedelijke economie.

De urgentie voor goed onderwijs in de Randstad is nu, om nabije economische structuurverandering te faciliteren. De regionale arbeidsmarkt is de achilleshiel voor toekomstige ontwikkeling – en aanbod van gekwalificeerde werknemers is daarom cruciaal.

Frank van Oort
hoogleraar Stedelijke en Regionale
Economie, Erasmus School of
Economics & IHS